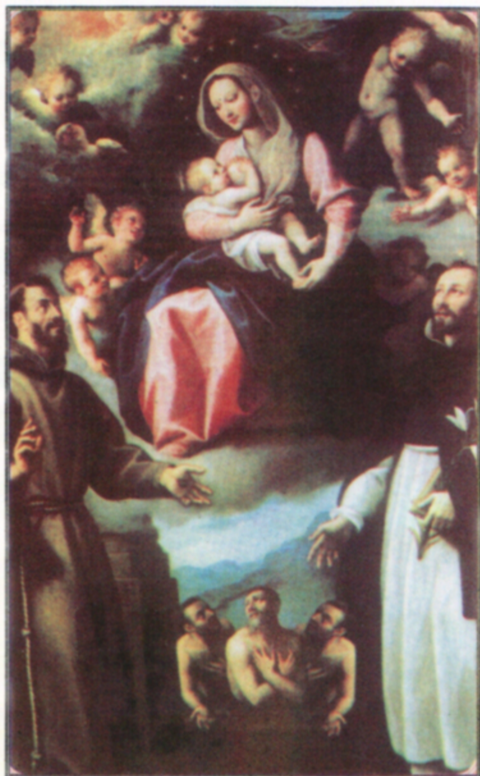

APOSTOLATSKI CENTAR **"SAV-TVOJ"**

Glas iz Čistilišta br. 9

ČISTILIŠTE PREMA OBJAVAMA SVETACA

II. DIO

Zdravo Marijo,
Zlatna
Kraljice mira,
prepuna sjaja
Zvijezdo što kroz tminu vodi
život moj.
Sav se danas predajem Tebi,
Krasna,
Majko moja i Majko
Krista Kralja
Da uvijek budem Njegov i uvijek
Sav-Tvoj.

Nakladnički niz: **Glas iz Čistilišta**

Autor: svećenik A. Louvet

Naslov izvornika: *Il purgatorio secondo le rivelazioni dei santi,* Rim 1941.

Imprimatur: can. Luigi Carnino, Torino 20. 03. 1941.

Prijevod: s. Marija Assumpta

Nakladnik i tisak: Apostolatski centar «SAV TVOJ»

ISBN 953-6471-62-0

Naklada: 1.000 komada

Narudžbe na adresu: Apostolatski centar "SAV TVOJ"
Porečka 62
10 000 Zagreb
Tel/fax: 01/23 70 332
Tel: 01/ 23 71 822

O ČISTILIŠNIM PATNJAMA I KAZNAMA ZA POJEDINE GRIJEHE

PREMA OBJAVAMA SVETACA

Zagreb, 2004.

I. POGLAVLJE

O ČISTILIŠNIM MUKAMA I O NJIHOVOJ STROGOSTI

1. Ulaz duše u Čistilište - čistilišne muke

Ostavili smo dušu pred sudom Božjim, dok nestrpljivo očekuje svoj sud. Pretpostavljajući da je duša osuđena na muke Čistilišta, istog časa kada Sudac izreče svoj sud, i odvedena na mjesto koje joj je određeno, da bi okajala svoje grijehe. Sv. Katarina Đenovska u svom predivnom djelu o Čistilištu, govori da duša trči bacajući se tamo spontano, toliko je strašan osjećaj odvratnosti prema njezinim grijesima koji se rađa u duši, pred neizmjernom čistoćom i svetošću Božjom; duša je tako željna čišćenja, da postaje nestrpljiva da makne sa sebe svaku prljavštinu, evo njezinih riječi:

"Čim je duh čist i pročišćen ne nalazi nigdje odmora osim u Bogu, jer je za to stvoren; tako duša, još uvijek u grijehu, ne nalazi drugo mjesto, osim Pakla, jer joj je Bog tamo odredio njezino mjesto; stoga, kada duša odlazi iz tijela u smrtnom grijehu, istog časa u kojem se duh odvaja od tijela, duša leti prema određenom joj mjestu, a vodi je sama narav njezinoga grijeha. Kada duša ne bi našla po Božjoj Pravdi predodređeno joj mjesto, našla bi se u još gorem paklu; po Božjoj odredbi baca se unutra u svoje vlastito mjesto".

Isto tako, što se tiče Čistilišta, duša koja se odjeljuje od

tijela, ne nalazeći se onako čista kako je bila stvorena, te sagledavši u sebi prepreku koju ne može savladati nego samo s Čistilištem, brzo se baca tamo i to svojevoljno. Kada ne bi našla tu odredbu, koja joj može maknuti tu prepreku, istog časa našla bi se u pravom paklu, spoznavši da se ne može približiti (radi prepreke grijeha i nečistoće) svom cilju, Bogu, koji joj je tako duboko urezan u srcu da se prema toj čežnji Čistilište može smatrati samo jednom ništicom, iako je slično Paklu (pogl. 7).

"Reći ću još više, prema onome što vidim, što se tiče Boga. **Nebo nema vrata, već tko hoće može ući tamo: jer Bog je samo milosrđe, i okrenut je prema nama otvorenih ruku, da nas primi u svoju slavu.** No vidim jako dobro, da je sama Božja bit čistoća (čišća no što mi to možemo zamisliti), tako da duša koja bi imala u sebi samo toliko nesavršenosti koliko je jedna mala mrvica, bacila bi se radije u tisuću pakala, nego se predstavila s takovom mrljicom pred Božjim Veličanstvom. Stoga vidjevši da je Čistilište mjesto gdje se čiste te mrlje grijeha, baca se unutra i čini joj se da tu nalazi veliko olakšanje, jer samo tako može otkloniti prepreku."

Objave Svetaca potvrđuju ono što tvrdi sv. Katarina Đenovska, o spontanom padu duše u Čistilište, da bi tamo ostala sve dok se nije posve očistila od svojih grijeha. O tome čitamo kod sv. Gertrude. Ona je tako voljela neku redovnicu iz njezinog samostana zbog kreposti koje su krasile njezinu dušu; umrla je vrlo mlada sa osjećajima velike pobožnosti; dok je sv. Gertruda preporučivala njezinu dušu Bogu, u ekstazi, vidjela je pokojnicu pred pri-

jestoljem Svevišnjega okruženu zlatnom aureolom i obučenu u prekrasnu haljinu; no u licu je izgledala žalosna i zamišljena, imala je spušteni pogled, kao da se sramila stupiti pred Lice Božje. Iznenađena, Gertruda upita nebeskog Zaručnika djevica za uzrok te žalosti i neopisive sramežljivosti, te Ga zamoli da pozove tu svoju zaručnicu, da mu se približi, da otvori ruke, da je primi u svoju radost. Tada Gospodin dade znak, toj pobožnoj redovnici, da se približi, smiješeći joj se s ljubavlju; no ona je bila sve više zbunjena i suzdržana, poslije dubokog poklona Božanskom Veličanstvu, udalji se. Sv. Gertruda, još više iznenađena, obrativši se direktno toj duši i reče joj: "Kćeri moja, dobra moja kćeri, zašto se plašiš i zašto se udaljuješ tako kad te Spasitelj poziva? Tokom čitavog svog života vruće si težila toj vrhunskoj radosti, sada te poziva da je uživaš, zašto ostaješ tako hladna i neosjetljiva? Zar ne vidiš da te dobri Isus čeka?" Na to duša odgovori: "O, majko moja, nisam još dostojna pojaviti se pred prečistim Jaganjcem, jer mi ostaju još neke mrlje koje sam počinila tokom mog zemaljskog života. **Da bi se približili Suncu Pravde, moramo biti posve čisti, čišći od samoga svjetla;** ja još ne posjedujem tu savršenu čistoću, koju On želi gledati u svojim Svetima. Taman da su vrata nebeska sva otvorena preda mnom, te kada bi ovisilo samo o meni da ih pređem, ne bih se nikada usudila učiniti tako nešto, prije no što sam posve čista i od najmanjeg grijeha; čini mi se, da bi me zbor djevica, što slijedi Jaganjca, sa odvratnošću odbacio daleko od sebe."

"Ma kako može biti istina ono što govoriš, odgovori

Svetica, ako te vidim svu okruženu svjetlom i slavom?"

"Ovo što Vi vidite, *odgovori ta duša,* nije ništa drugo nego samo sjena uzvišenih halja besmrtnosti. Vrlo se razlikuje vidjeti Boga, i živjeti u Njemu te Ga posjedovati zauvijek! **Da bih postigla tu milost potrebno je, da duša nema niti najmanje mrlje grijeha na sebi.**" (Kao duša tek krštenog djeteta, op. ur.)

2. Dvostruka kazna - muka kao kazna i muka osjetila

Duša sama od sebe odlazi u vatru Čistilišta, no prema sv. Franciski Rimskoj i mnogih drugih Svetaca, sam Anđeo čuvar vodi dušu do njezinog mjesta zadovoljštine. Službenica Božja Anna Marija Taigi, umrla je na glasu svetosti u Rimu polovicom dvadesetog stoljeća, vidjela je kako Anđeo čuvar vodi dušu nekog pobožnog svećenika u Čistilište.

Izgleda, dakle da demoni nemaju više nikakve vlasti nad tim svetim dušama, koje su pobijedile đavolsko lukavstvo i njegove obmane tokom života, koje Anđeo čuvar čuva i brani, ta predodređena duša ide na mjesto zadovoljštine, gdje joj se dodjeljuje mjesto prema težini njenih grijeha. O Bože, kako će morati biti strašan taj čas za dušu! Čas prije, kad je još živjela u tijelu, odmarala se u mekanom krevetu, i svaki tko ju je okruživao nastojao je na sve mile načine olakšati joj predsmrtne muke i boli: sada, evo je tu, bačena u vatrene plamenove bez ikakve pomoći, bez ikakve utjehe, osim da će jednog dana doći, tko zna kada, kraj tim mukama. O, **kada bi se često mislilo na taj strašni čas, ne**

bi zaista tako lako griješili, istrošili bi se u pokorama i zadovoljštinama, tako da bi se oslobodili i najmanjih pogrešaka. Kada bi se oni koji stoje oko kreveta pokojnika, blizu tog mrtvog tijela, još uvijek toplog, kada bi samo pomislili **na ono što ta duša tog časa proživljava, smrt bi bila i te kako korisna i uvjerljiva propovijed za one koji ostaju!** No duh vjere je tako mlak u našim dušama, da se uglavnom tješimo, da se je taj siromah bolesnik napokon riješio svih životnih muka, te se tako često uz taj krevet čuju riječi: "Blago njemu, svršio je svoju muku!" To su svetogrdne i poganske riječi koje bi trebali slušati tresući se! Svršio je svoje muke!! **A što vi znate o tome?! Jeste li vi sigurni, da je ta duša bila tako čista, da je mogla ići ravno u Nebo!?** O, braćo moja kršćanska, u prisustvu tog mrtvog tijela, kako vi kažete *ne trpi više,* vi mislite na dušu koja možda u času dok vi to govorite tako, započinje proživljavati pravo iskustvo trpljenja, jer sva trpljenja i užasi boli, pa i one najteže i najgore na ovome svijetu, jesu samo jedan veliki ništa u usporedbi sa trpljenjima u drugom životu; mislite na Čistilište gdje duša ulazi tog časa; zamislite samo onu izjedajuću vatru u kojoj mora ostati stanovati; umjesto da se tamo razbacuje sa pohvalama o pokojniku, što mu, ne koriste ama baš ništa, kleknite se pokraj onog kreveta i počnite žarko moliti molitve za pokoj duše; te bi molitve morali nastaviti sve do onoga dana ili časa, kad bi mogli biti sigurni da je ta duša, po vašim molitvama i dobrim djelima izbavljena iz čistilišnih muka, te da je postigla vječno blaženstvo. Samo tada ćete moći mirno živjeti i reći: "Sada ne trpi više!"

I zaista, prema onome što naučavaju Crkveni naučitelji, čistilišna trpljenja ne mogu se nikako usporediti sa trpljenjima na zemlji, a kako tvrdi sv. Toma Akvinski, gdje su sakupljena sva naučavanja starih crkvenih Otaca, Čistilišne muke su jednake onima u Paklu, isključivši trajanje tih muka. Poslije teologa, konzultirajući mistike, nalazimo kako sv. Katarina Đenovska o tome kaže slijedeće:

"Duše u Čistilištu trpe takove muke, da to ljudski jezik ne može opisati, niti ikakva inteligencija može shvatiti, osim ako to Bog ne da duši da vidi po posebnoj milosti." (*Rasprava o Čistilištu* / pogl. 2; Možete je nabaviti u našem Centru.)

"U Čistilištu, kao i u Paklu, postoji dvostruko trpljenje, trpljenje radi gubitka, koje se sastoji u ne kontempliranju Boga, te kazna osjetila. **Trpljenje gubitka gledanja Boga** je kud i kamo najteža kazna, te je to veće što je duša dublje živjela svoje prijateljstvo s Bogom; te duše osjećaju mnogo veću potrebu da se sjedine s Njim." U tom smislu Svetica upotrebljava slijedeći primjer usporedbe (*Rasprava o Čistilištu*, pogl. 6).

"Kad bi u svijetu postojao samo **jedan jedini kruh,** koji bi trebao utažiti glad svih ljudskih stvorova, te da se **svatko zasiti samo gledajući ga,** a čovjek ako je zdrav, ima urođen instinkt gladi, pa ako se ne bi mogao razboljeti, niti umrijeti ne jedući taj jedini postojeći kruh; glad bi u tom čovjeku sve više rasla, jer se instinkt gladi ne bi smanjivao. Znajući pak, da ga samo taj kruh može zasititi, te nemajući ga (kruha), ne bi ga nikako prestajala mučiti glad, zasigurno ostao bi u neopisivoj muci; a što bi se čov-

jek više približavao tom kruhu, da ga samo vidi, to bi mu **sve više rastao prirodni instinkt za kruhom;** kada bi pak bio siguran da ga nikada neće moći dostići, **imao bi u duši isti savršen pakao kao osuđene duše,** koje nemaju više nikakve nade da će vidjeti kruh, Boga svoga Spasitelja. Tako duše u Čistilištu imajući nadu da će postići taj kruh, te da će se nasititi, trpe užasnu glad i trpe to više što su bliže tom cilju, da se zasite tog kruha, koji je Isus Krist, pravi Bog Spasitelj, i naša jedina ljubav."

3. O strogosti čistilišnih muka

Crkva o prirodi tih čistilišnih muka osjetila nije nikada dala neke određene izjave. Na Koncilu u Firenci na široko se diskutiralo i o toj temi između Grka i Latina, no da ne dođe do raskola jedinstva dviju Crkvi, ništa se nije određeno odlučilo. No kako svi teolozi naučavaju, da tu muku prouzrokuje vatra, kao i za prokletnike, bila bi nepromišljenost ne prihvatiti to mišljenje. Kako tvrde sv. Grgur Veliki, sv. Augustin i sv. Toma Akvinski, ta vatra je u suštini jednaka onoj u Paklu; razlika se sastoji samo u trajanju. Sada kada smo čuli teologe, priđimo objavi Svetaca, i siđimo dole, pustimo da nas oni vode, u te tamne užarene zatvore. Žalostan prizor, istina, no vrlo poučan, stoga moramo privući pažnju vjernika na to. Bolje je, kako tvrdi sv. Augustin, sići u mislima u te paklene muke, u te tajnovite ponore još za života, nego se izložiti opasnosti da siđemo dole u realnosti poslije smrti. U povijesti oca Stanislava Choscoa, dominikanca, čita se slijedeći

događaj, kojeg donosim ovdje jer mi se čini pogodan da nam ukaže pravi strah prema mukama u Čistilištu (V. Brovius, *Ilist. De Pologne, god. 1590.*).

"Jednog dana dok je taj sveti redovnik molio za pokojne, vidio je neku dušu koju je jednostavno uništavao vatreni plamen, on je tada upita, da li je ta vatra žešća od one na zemlji: "Ajme! - *odgovori vičući jadnica* - sva zemaljska vatra, ako se usporedi sa ovom u Čistilištu, nije ništa drugo već svježi lahor."

"Kako je to moguće?" upita redovnik. Žarko želim probati to, samo da mi bude na korist, da mogu bar zadovoljiti dio muka koje me čekaju u Čistilištu."

"Niti jedan živ čovjek, *odgovori na to duša,* ne bi mogao podnijeti niti najmanji dio te vatre, a da istodobno ne umre; no ipak ako se ti hoćeš uvjeriti, pruži ruku." Stanislav ne zbunivši se, pruži ruku, na koju je duša pokojnika pustila samo jednu kap znoja, ili neke tekućine koja je bila poput znoja; kad evo, redovnik poče užasno vikati, te pade na zemlju bez svijesti, tako je bila strašna bol koju je osjećao. Dotrčaše njegova subraća, koji mu pomogoše da se vrati k svijesti. Tada im on ispripovjedi strašan događaj koji je doživio, završivši svoju pripovijest ovim riječima: "O! Draga moja braćo, kada bi svaki od nas poznavao strahotu Božje kazne, ne bi nikada griješio; činimo pokoru tokom ovog života, da ne moramo to činiti na drugom svijetu, jer su užasne one muke; borimo se protiv naših pogrešaka i ispravljajmo ih, napose se čuvajmo sitnih pogrešaka, jer Vječni Sudac o svemu vodi računa. Svetost Božja je tako veličanstvena da ne podnosi u svojim izabranicima niti

najmanju mrlju."

Poslije toga leže u krevet, te ostade tako godinu i pol dana u strašnim mukama, koje mu je prouzrokovala rana na ruci. **Prije no što je umro ponovo je upozorio subraću, da se sjete strogosti Božanskog suda,** te umrije u zagrljaju Gospodnjem. Povjesničar je dodao, da je taj tako strašan primjer potakao sve u samostanu na revniji život, te su jedan drugoga bodrili da budu što revniji u službi Božjoj, samo da se spase od onih tako strašnih muka.

4. Primjeri čistilišnih patnji

Tako nešto sličnoga se dogodilo i bl. Katarini iz Raccinigia *(V. Dominikanski dnevnik, Život blaženice, 4. rujna).*

Jedne večeri dok se borila u krevetu sa temperaturom, počne misliti na vrućinu u Čistilištu, te kao je to bilo uobičajeno, pala je u ekstazu; naš Gospodin odveo ju je na mjesto tih muka. Dok je promatrala, sa užasom te goruće žeravice, taj uništavajući vatreni plamen, u kojima su se nalazile duše, što su morale ispaštati još za svoje grijehe, začu jedan glas, koji joj reče: "Katarina, da bi mogla zadobiti što više i što lakše oslobođenje tih duša, iskusit ćeš za jedan tren u svojoj glavi njihova trpljenja." Tog časa jedna iskra te vatre je pogodi u lijevu stranu lica; sestre koje su se našle u blizini, da joj budu u pomoći, vidjele su jasno taj događaj, te istog časa sa užasom primijetiše, kako joj je ta strana lica stravično natekla; tako je ostala par dana u tom stanju. Blaženica je pripovijedala svojim susestrama, da

sve boli koje je preboljela do tog časa, a bilo ih je mnogo, su bile ništa prema patnji koju joj je prouzrokovala ta iskra. I do tada uvijek se je brinula na poseban način da olakša muke dušama u Čistilištu, no od tada je podvostručila svoj žar u molitvi i askezi, da bi što više ubrzala njihovo oslobođenje, jer je već iz iskustva znala kako velike potrebe imaju te duše da se oslobode Čistilišnih muka.

Sada ću ispričati što se dogodilo Sanciu, vrlo kreposnom španjolskom kralju, kako to donosi Ivan Vasquez *(Kronika, god. 940.).*

Tog princa, vrlo revnog kršćanina, otrovao je neki njegov vazal. Poslije njegove smrti, žena Guda, nije prestajala moliti za pokoj njegove duše: dala je služiti nebrojene sv. Mise, a da se ne odijeli od pokojnikovog tijela, ušla je u samostan u Kastilji, gdje je ovaj bio pokopan. Tako jedne subote, dok se ona žarko molila Presvetoj Djevici za oslobođenje pokojnikove duše, ukaza joj se princ! Ali u kavom jadnom stanju! Bio je obučen u crninu, a opasivala su ga dva dvostruka užarena lanaca; obraćajući se Gudi, reče joj: "Zahvaljujem ti za molitve, što prikazuješ za mene i za sv. Mise, što si ih dala služiti za pokoj moje duše, molim te, nastavi to djelo ljubavi. Kad bi ti znala koliko trpim zasigurno bi učinila za mene još mnogo više, u revnosti da pomogneš meni, kojeg si toliko voljela za zemaljskog života, i kojeg nisi prestala voljeti, **zasigurno bi još više povećala svoje pokore i žrtve.** Za milost Božju, pomozi mi Guda, pomozi mi, jer ovi plamenovi me izjedaju! Pobožna kraljica započe moliti još usrdnije i još više; podvostručila je svoje molitve, postove, te dobra

djela za pokoj te jadne izmučene duše. Kroz četrdeset dana nije prestala plakati moleći, te je tako polako gasila plamenove vatre što je izjedala njezinog muža; dala je bogate milostinje siromasima u ime pokojnika, dala je služiti sv. Mise, te je s tom nakanom poklonila samostanu prekrasno ruho. Poslije četrdeset dana, ukaza joj se kralj ponovo, no bio je slobodan, nisu ga vezali lanci, pokrivao ga je prekrasan bijeli plašt, kojeg Guda prepozna kao darovnicu što je dala samostanu, kada je poklonila ruho za samostansku crkvu, a koji je nestao, te se je mislilo da su ga ukrali lopovi.

"Evo - *reče kralj* - zahvaljujući tebi slobodan sam i ne trpim više ništa; budi blagoslovljena zauvijek! Ustraj u svojim pobožnim vježbama, i često razmatraj o teškim mukama na drugom svijetu, te o radostima Neba, gdje ja odlazim čekajući te." Na te riječi Kraljica sva radosna, pruži ruke prema pokojnom mužu, no on nestade ostavivši joj na ruci plašt, te ga tako vrati crkvi kojoj je pripadao kao dar."

Dodat ću još jedan događaj, koji sam pročitao u životopisu sv. Nikole iz Tolenitina; vrlo interesantan događaj, a radi se o temi koju sada obrađujemo.

Jedne subote u noći dok je spavao, neka duša iz Čistilišta zamoli ga da sutradan ujutro služi sv. Misu za nju i za mnoge druge duše koje trpe tu skupa s njom u Čistilištu. Svetac prepozna glas koji mu je govorio, ali se nikako nije mogao sjetiti osobe kojoj je pripadao; stoga upita tko je. Na to mu duša odgovori: "Ja sam tvoj pokojni brat i prijatelj fra Pellegrino iz Osima; radi mnogih grijeha zaslužio

sam vječnu kaznu u Paklu, ali me je spasilo Božje Milosrđe; ipak nisam se mogao osloboditi kazne, i bolne zadovoljštine koju moram podnašati još dugo vremena; stoga dolazim k tebi u svoje i u ime mnogih drugih nesretnih duša, da te zamolim da za nas sutra prikažeš sv. Misu, po kojoj ćemo biti oslobođene, ili će nam biti olakšane muke."

"Neka ti Gospodin udijeli zasluge njegove Presvete Krvi, odgovori Svetac, no što se tiče mene, ne mogu ti sutra pomoći sa sv. Misom zadušnicom, kako me ti moliš, jer sam predvodnik službe Božje ovaj tjedan, a kako je sutra blagdan, ne mogu na oltaru za kor služiti Misu zadušnicu."

"Daj! Dođi, dođi, bar sa mnom - *reče mu na to pokojnik sa suzama i jecajući* - molim te u Ime Božje, dođi pa vidi naše muke i trpljenja, pa nećeš biti tako okrutan, da mi odbiješ ono što te molim; znam da si predobrog srca da bi me ostavio u takovim mukama." Tada se učini Svecu da je bio prenesen u Čistilište; tu vidje jednu neizmjernu ravnicu, u kojoj su bezbrojne duše razne dobi i klasa, trpjele užasne muke. Ovdje bih morao imati pero uzvišenog pjesnika, *Pakla i Čistilišta,* Alighierija, da bih mogao opisati neizmjerne muke što su ih trpjele te duša, ali i Danteova mašta je prebijedna, pred takovim spektaklom boli. Stoga neću niti pokušati opisivanje, samo ću reći da su te duše u koru, gestama i plačućim glasom molile za pomoć od sv. Nikole, na što fra Pelegrino reče: "Evo, kako vidiš takvo je stanje onih koji su me molili, da ti se obratim: jer si drag Gospodinu, **ufamo se da ti Gospodin neće ništa odbiti po presvetoj Žrtvi koju ćeš prikazati, te**

smo sigurni da će nas milosrđe Božje osloboditi."

Tada nestade viđenja, no Svetac nije mogao suzdržati suze, sjećajući se bolnog prizora; ostatak noći provede u molitvi sve do zore; čim je počelo svanjivati otrči prioru te mu sve ispripovjedi. Taj, pak shvativši patnje tih duša, oslobodi ga od presjedanja sv. liturgije, ne samo taj dan već čitavi tjedan, te je mogao sve to vrijeme prikazivati sv. Mise za pokoj tih duša. Svetac je prikazivao sv. Misu tog dana i čitavi tjedan posebnim žarom i revnošću; posvetio se dan i noć vježbama u kreposti i teškim pokorama, produžujući svoja bdijenja i molitve; postio je o kruhu i vodi, podvrgavajući svoje tijelo strogim pokorama; oko pasa nosio je teški lanac usko vezan oko bokova. Više puta tokom te pokore i molitve Sotona ga je nastojao odgovoriti od tih svetih vježbi, no on ostade vjeran i nepokolebiv, hrabro se borio, sve dok mu se poslije sedam dana nije ukazao ponovo fra Pellegrino, no sada ne više u onim teškim bolima, već je nosio na sebi prekrasno bijelo ruho, te su ga okruživale mnoge druge nebeske duše, pozdravljajući Sveca i nazivajući ga njihovim osloboditeljem, pjevajući kiticu Psalmiste; *Spasio si nas od naših nedaća i rastjerao naše odvratnosti.*

Završit ću ovdje o užasima Čistilišta sa slijedećim događajem *(Fernando iz Castilje, Pripovijest sv. Dominika, 2. dio knjige I., pogl. 23).*

5. Kazna za pogreške, pa i one najmanje

U Zamori, gradu kralja Leona iz Španjolske, živio je u nekom samostanu dominikanaca neki dobri redovnik; bio je jako dobar prijatelj sa nekim redovnikom Franjevcem, redovnik, kako i on, vrlo svetog života. Jedan dan ostadoše dulje u razgovoru o duhovnim stvarnostima, te si obostrano obećaju, da će prvi koji umre, doći onome drugome, ako to bude Volja Božja, da mu kaže **kako je prošao na sudu Božjem,** i kako mu je tamo na drugom svijetu. Umro je prvi franjevac, i vjeran svome obećanju, ukaže se jednog dana bratu dominikancu, dok je pripremao blagovaonu, pozdravivši ga s velikom blagonaklonošću; reče mu, da se spasio, no da mu preostaje još mnogo trpjeti, zbog bezbroj malih pogrešaka, za koje se tokom života nije dovoljno pokajao. Zatim doda: "Ne postoji na zemlji ništa takvoga, da bih ti mogao dati samo usporedbu muka koje trpim. Da bi dominikanac **bar donekle shvatio te boli,** pruži svoju desnicu na stol blagovaone, **gdje ostade trag tako jak i dubok, kao da su na stol stavili užareno glačalo.** Lako je zamisliti zaprepaštenje prijatelja dominikanca, vidjevši taj prizor! Taj stol su zadržali u Zamori sve do kraja prošlog stoljeća, **kada su razne političke revolucije uništile mnogobrojne takove podsjetnice, koje su poticale na pobožnost, a kojima je obilovala Evropa!**

Reći će netko, tako teške kazne zasigurno su pridržane **za velike grješnike,** ili za one koji su tokom života nagomilali grijehe jedan na drugi, te su se obratili u času smrti, pa nisu imali vremena za pokoru.

To bi bila samo bezobzirna iluzija, jer se radi o relativno lakim grijesima, kako smo vidjeli, a kažnjeni su takovom strogoćom. I zaista u gore citiranim primjerima, ne radi se o teškim grešnicima, već o pobožnim redovnicima, revnog i uzornog života, a koji su se morali podvrći takovim strašnim mukama. Isto tako želim ovdje ukazati na druge primjere, da nam potvrde tu istinu u svoj svojoj jasnoći.

Tako se čita u životopisu službenice Božje Agneze od Isusa, redovnice dominikanke, koja podvrže svoje tijelo više od godinu dana teškim pokorama, uzdižući Bogu žarke molitve za dušu pokojnog patera njezinog ispovjednika. Ta joj se duša često ukazivala, moleći milost za pokoj svoje duše; jednog dana on joj dotače rukom rame, šest sati je trpjela strašnu čistilišnu vatru. Napokon poslije trinaest mjeseci tih tako užasnim muka i boli duša pokojnika se oslobodila Čistilišnih muka. Mnogi autori se osvrću na životopis majke Agneze, da bi ukazali na strogost i ozbiljnost suda Božjega, jer je pokojnik živio svetački, dok je bio na zemlji; bio je ispovjednik vjere, dok je bio teško proganjan od strane protestanata iz Neimsa; oni su mu oduzeli sva dobra, bacili su ga u zatvor, te su ga mučili na sve moguće načine raznim torturama; prije smrti podnio je s velikom strpljivošću tešku i dugu bolest; no ipak, uz sve pokore, postove, molitve, i strogoće života, milosrdne Agneze, uz sve sv. Mise koje je služio njegov sin, on je opstao više od godinu dana u tim strašnim mukama!

No poslušajte još čudesniji primjer. Ista sestra Agneza, bila je priorica samostana; kada je umrla neka redovnica imenom Angelica. Dan poslije njezine smrti, ispovjednik

te zajednice zapovijedi priorici, da ide na grob pokojnice, te da se moli tamo za nju. Ona ode, i našavši se sama tamo u noći, obuze je strah, možda nametnut namjerno od Sotone, da je udalji od tog svetog djela ljubavi. Naviknuta na ta njegova lukavstva, ostade čvrsta, te zamoli Boga da primi taj njezin strah, za oslobođenje pokojnice, obrazloživši da se ne nalazi tamo iz neke znatiželje, već da je tamo iz poslušnosti. Pokojnici je ona bila dodijeljena kao njezin čuvar za života, i bilo je posve normalno da se brine i za njezinu duše poslije smrti. Kada joj se pokojnica ukazala u redovničkom odijelu, sva zahvaćena vatrom. Bila je tako užasno plamteća, da je prioricu peklo lice; tada s. Angelica u svoj svojoj poniznosti zamoli za oproštenje prioricu, što ju je toliko puta ožalostila tokom života, zahvalivši joj za svu njezinu brigu, posebno za pažnju koju joj je ukazala u njezinoj posljednjoj bolesti. Majka Agneza, sva u neprilici, zamoli za oproštenje pokojnicu, tvrdeći u svojoj poniznosti, da joj nije ukazala svu potrebitu pažnju, koju je mogla ukazati kao poglavarica. No sestra Angelica nastavljala joj je zahvaljivati, te joj iskazivati tu zahvalnost, jer joj je često u životu ponavljala riječi iz Evanđelja: **"Proklet onaj koji s mlakošću vrši djela Božja!"** Tim riječima je poticala i ražarivala sestre, da što vjernije i bolje služe Bogu, te da ga ljube svim srcem; zatim nadoda: "Kada bi se moglo shvatiti kako su užasne čistilišne muke, svi bi pazili da ih izbjegnu."

Svima je jako dobro poznato koliko žara i revnosti su imale prve sljedbenice sv. Terezije Avilske, te izabrane duše što su joj se pridružile za obnovu KARMELA. Uz svu

njihovu svetost, i herojske pokore, skoro svaka od njih morala je proći Čistilište. O tome govori sama sv. Terezija *(Životopis sv. Terezije, uređen od same Svetice, pogl. 30)*.

"Neka redovnica iz tog samostana, velika Božja službenica, bila je umrla prije dva dana; na koru se molio za nju brevijar za pokojnike, i dok je jedna sestra čitala čitanje a ja sam stajala na nogama da izrecitiram otpjevni psalam, u pola čitanja vidjeh dušu pokojnice kako izlazi iz zemaljske dubine i uzlazi u Nebo."

"U istom samostanu umrla je neka sestra u osamnaestoj ili dvadesetoj godini života; bila je pravi uzor revnosti i kreposti; **njezin život je bio jedan slijed trpljenja i boli, koje je ona podnosila sa zadivljujućom strpljivošću.** Nisam uopće sumnjala da će ići ravno u Nebo, te da je neće dotaći plamen Čistilišta; no ipak četiri sata iza njezine smrti, molila sam brevijar, kada spazih njezinu dušu kako izlazi iz zemaljske dubine te uzlazi u Nebo."

Primijetiti će netko od čitatelja, da je to bilo samo vrlo lagano Čistilište, te da su se te dvije duše spasile vrlo jeftino; no ako dobro promotrimo svetost života tih prvih karmelićanki, a s druge strane užase muka u Čistilištu, strahovat ćemo pred tom strogošću suda Božjeg. Ajme! Kada bi bili osuđeni umrijeti u vatri, a znali bi da ovisi o tiraninu, da nam spasi život samo na par sati, kakav bi mu strašan krik uzdigli i kakav bi nas očaj obuzeo?! Što je žar vatre tu na zemlji u usporedbi sa onom na drugom životu. Ova tu izgleda kao jedan svježi dašak, govori objava P. Stanislava Choscoja, o kojem sam već prije govorio. Inzistiram na tom, jer je **strogost Božje Pravde, koja ne**

štedi niti najsvetije duše, dobro došla da prizdravi nas jadne grješnike, što si zbog naših neprestano ponovljenih grijeha pripremamo strašno Čistilište. Stoga prije nego što zaključim želim citirati još dva ili tri važna događaja a koji su baš u kontekstu tog argumenta. Slijedeći primjer je uzet iz života bl. Stefanine Qinzane.

Neka redovnica dominikanka, zvala se Paola; umrla je u Mantovi, poslije života istrošenog u herojskim vježbama u kreposti. Odnijeli su njezino mrtvo tijelo u crkvu u sredini kora, kako je to bio običaj, dok se god nije izmolio potpuni oprost nad tijelom pokojnika. Bl. Stefanina je bila vezana dubokim prijateljstvom sa pokojnicom, pokleknuvši pokraj lijesa, poče moliti Boga za tu dušu, sa svim žarom svoga srca, oplakujući prijateljicu. Tada najednom padne križ kojeg je pokojnica držala u rukama, pruži lijevu ruku, te s njom uze desnu ruku svoje prijateljice, stisne je tolikom snagom da se nikako nije mogla osloboditi. Više od jednog sata te su ruke (pokojnice i moliteljice) ostale vezane tim stiskom; kroz to vrijeme bl. Stefanina čula je u svom srcu neartikulirani glas koji joj je govorio: "Pomozite mi, sestro moja, pomozite mi u tim tako strašnim mukama koje me muče. O! Kad bi vidjeli bijes naših nevidljivih neprijatelja u času smrti, Suca, koji traži našu ljubav, te ispituje sva naša i najneznatnija djela, ili se pak mora dati zadovoljština, prije no što se postigne vječna nagrada! **Kada bi samo znali kako se mora biti čist, da bi se postigla vječna kruna!** Molite mnogo za mene, draga sestro; budite meni jadnici zagovornicom pred Pravdom Božjom u mojim pogreškama; molite, molite, i činite

pokoru za mene koja si ne mogu više sama pomoći!" Sva je zajednica ostala zapanjena nad tim događajem, iako nitko nije čuo jauke pokojnice; napokon je intervenirala poglavarica, koja je u ime svete poslušnosti zapovjedila pokojnoj s. Paoli da pusti ruku s. Stefanine. Pokojnica je odmah poslušala, te njezina mrtva ruka pade na lijes. Zapis Blaženice nastavlja, da je ostala vjerna obećanju, da će moliti za prijateljicu, te se podvrže svim mogućim pokorama i djelima zadovoljštine, sve dok joj druga objava ne objavi, da se s. Paola napokon oslobodila muka, te da je postigla vječnu slavu.

Htio bih da taj primjer dotakne pobožne duše, da se okoriste i očiste, **jer te male nesavršenosti, male svakodnevne pogreške, za koje se tako često optužuju, na svetoj Ispovijedi, no skoro svaki puta, bez pravog dubokog pokajanja, morat će za njih u drugom životu dati teške zadovoljštine.** Slijedeći će primjer potvrditi istinitost ovoga što sam rekao. *(Životopis Cornelije Lampognene iz Ipp. Portusa,pogl. 18).*

Cornelija Lampognana bila je plemkinja; živjela je u Milanu slijedeći uzor sv. Franciske Rimske u svemu, djevičanstvu, braku, u udovništvu. Bila je usko povezana prijateljstvom s jednom redovnicom Trećeg reda sv. Dominika. Jednog dana dok su se tako razgovarale o drugom životu, obećale su jedna drugoj, da ako se tako svidi Bogu, da će prva koja umre ukazati se onoj drugoj. Poslije pet godina Cornelija pređe u drugi život, i nakon tri dana ukaže se svojoj prijateljici, dok je ova molila u svojoj ćeliji pred križem. Iznenađena tim viđenjem redovnica

uzvikne: "O, Cornelija, Cornelija moja, kako sam sretna što te vidim! Dakle, gdje se nalaziš?! Sigurno si u krilu Božjem, kojeg si s toliko ljubavi služila za vrijeme tvoga zemaljskog života!"

"Ajme! - *odgovori ova* - ne! Vidiš kako su različiti sudovi Božji od onih ljudskih! Ja se nalazim u mjestu muka, i još ću neko vrijeme morati ostati ovdje, da zadovoljim za pogreške moga života, a mogla sam biti vjernija i revnija!" Uzevši je zatim za ruku doda: "Dođi sa mnom, pokazat ću ti predivne stvari." Pođoše tako, stigoše na široku livadu punu prekrasnih loza; na svakom listu bila su urezana slova. "Čitaj!" - *reče Cornelija prijateljici.* Sestra se sagne, te na svoje veliko iznenađenje poče čitati svoje pogreške i svakodnevne nesavršenosti, te upita zaprepaštena što to znači. "Ništa neobično, draga moja sestro, *odgovori pokojnica:* nisi li često puta čitala one riječi što ih je izgovorio naš Gospodin na Zadnjoj večeri: *Ja sam trs a vi ste loze?* Svako naše djelo dobro ili zlo je jedan list u tom mističnom vinogradu: da bi ušla u Nebo potrebno je da listovi zlih djela nestanu uništeni vatrom: no utješi se sestro moja, jer gledajući malo pobliže, vidjet ćeš da ti ostaje malo toga što trebaš uništiti, jer si ostala vjerna svojim djevičanskim obećanjima, te si služila revno našeg dobrog Učitelja. Istina je, ima još mnogo tvojih pogrešaka, ma ne toliko kao mojih, jer sam tokom zemaljskog života prolazila kroz razne stadije; hoću te uvjeriti u to!" Pošavši par koraka naprijed, našle su se opet ne nekom mjestu punom trsova isprepletenih i izvijenih, poput zmija, sa svih strana, tako da su listovi pokrivali tlo; požurivši se sestra da pročita što

piše na tim listovima, pokojnica poviče: "Stani, reče joj, moj dobri Gospodin ne dozvoljava, da ti već od sada saznaš sve moje pogreške i uvrede koje sam počinila, hoće me poštedjeti od te sramote. Pročitaj samo ono što ćeš vidjeti na onim listovima koji ti se nalaze blizu!" Tada ova baci pogled na one koji su joj bili blizu, vidje tada sve pogreške koje je pokojnica počinila na svetom mjestu, nepoštivanja, rastresenosti, te nepotrebne razgovore koje je vodila u crkvi. Tada redovnica uzvikne: "O, Isuse moj, što moram učiniti da bih zadovoljila za te grijehe? Kako to da poslije tolikih čestih tvojih ispovijedi i pričesti, te poslije tolikih oprosta koje si primila, ostaje ti još toliko toga za ispaštati?"

"Točno je to što govoriš, o draga sestro, no moraš znati da zbog moje mlakosti, te zbog loše navike koju sam imala, nisam zadobila onaj plod od sv. Pričesti i Ispovijedi koji sam mogla postići, a što se tiče oprosta, postigla sam ih jako malo, tri ili četiri u svemu, **radi moje uobičajene rastresenosti, te zbog pomanjkanja revnosti,** stoga sada moram vršiti pokoru koju nisam vršila, kada bi mi to bilo puno lakše."

Jedan drugi događaj vrlo sličan čita se u životopisu službenice Božje Katerine Paluzzi. Ta svetica, utemeljiteljica jednog samostana sestara dominikanki, u biskupiji Nepi u Papinskoj državi, uspostavila je prijateljstvo sa jednom redovnicom po imenu Bernardina, vrlo kreposnog života, jedna drugu su poticale u ljubavi prema Bogu; ne htijući da se njihovo prijateljstvo prekine po smrti, obećaše si da će se nastaviti voljeti i pomagati i

nakon ovog života, te da će prva koja bude umrla ukazati se onoj drugoj, da bi je obavijestila o tome kako joj je, te da joj objavi o misteriju poslije - grobnog života. Poslije teške bolesti prva bi pozvana pred Gospodina Boga Bernardina; tokom bolesti više puta je ponovila svoje obećanje. No prošli su tjedni, pa i mjeseci, a da se ništa nije dogodilo. Katarina je umnožila svoje molitve, te je noću molila našeg Gospodina, da ima milosrđa s njezinom družicom. Poslije godinu dana, na dan Bernardinine smrti, dok je Katarina bila sva udubljena u molitvu, vidje neki bunar, a iz bunara je izlazio dim i plamen, a iza toga ukaže se neka osoba sva okružena tamom; pomalo je svijetlo osvijetlilo osobu, te ona prepozna svoju prijateljicu Bernardinu. Katarina potrči prema njoj, te je upita kako je i zašto je tako dugo čekala da joj se javi, od kuda dolazi, te što znači taj plamen, bunar, i je li završila svoje čistilište tek tog dana. Pokojnica dogovori: "Da, godinu dana iza moje smrti još uvijek ispaštam za svoje grijehe, a sada će me uvesti u nebeski Jeruzalem. Što se tebe tiče, nastavi u svojim pobožnim vježbama i znaj da te Bog ljubi i da ima s tobom velike planove."

6. Potreba da se moli za duše, pa i one koje su umrle na glasu svetosti

Jedan drugi događaj još čudesniji i da nije utemeljen na autoritetu mudrog kardinala Giacoma di Vitrya, ne bih se usudio iznijeti ga ovdje; taj događaj nam pokazuje kako ponekad puta nekim dušama **i najposebniji darovi u**

životu i u času smrti nisu pomogli da se spase muka Čistilišta. *(Životopis službenice Božje Marije d'Oignies,* u Suriju, knjiga II, pogl. 3, na 23 lipnja).

Godine 1208. živjela je u selu u provinciji Liegia u Belgiji neka sveta udovica koju je jako voljela Marija d'Oignies. Udovica se razboli te pade u krevet bolesna na smrt. Službenica Božja, Marija ode da joj pomaže i da je hrabri. Ušavši u sobu ugleda Majku Božju kako sjedi kod bolesničinog kreveta, te ju je najnježnije posluživala, tako je pazila na nju, da joj je rashlađivala zrak sa jednom lepezom oko čela koje je gorilo jakom vrućicom. Nakon par sati, demoni što su stajali pred vratima naoružani svojim konopcima, kako bi svezali tu odabranu dušu otjera sam sv. Petar, baš u času kada je umiruća ispuštala dušu u poljupcu sa Gospodinom. Poslije smrti nastavljaju se čudesni događaji. Kod sprovoda sestra Marija vidjela je Presvetu Gospu u pratnji mnoštva djevica podijeljene u dva kora, kako pjevaju brevijar za pokojnike, kod mrtvog tijela pokojnice; vidjela je i samog Gospodina, koji je predsjedao tu ceremoniju u službi svećenika. Dakle, tko bi sumnjao, da jedna tako posebno odabrana duša nije otišla ravno u Nebo? No sudovi Božje Providnosti se i te kako razlikuju od naših sudova! Poslije tako slavnog pokopa, službenica Božja se je povukla u oratorij da zahvali Gospodinu, za tako velike milosti koje je pokojnici udijelio. No dok je bila u ekstazi, vidjela je dušu pokojnice kako je vode u Čistilište, te bijaše osuđena na teške muke, da bi se očistila od nekih nesavršenosti. Uplašena tim viđenjem, pobrine se da javi pokojničinim kćerima, vrlo kreposnim djevicama; sve

tri se združe da bi zadovoljile Božju Pravdu, sa žarkim molitvama, milostinjama, postovima, mrtvenjima. Napokon poslije mnogo vremena, duša pokojnice ponovo se ukaza sestri Mariji, rekavši joj, da je napokon oslobođena svih muka, te da ide uživati vječno blaženstvo. **Poslije tog primjera, tko se neće tresti od straha pred vlastitom sudbinom?...**

Bilo bi zaista glupo razmišljanje, da se ne moli za nekog pokojnika, jer je živio svetim životom, te umro kao svetac. Kako će se mnoge duše kajati u Čistilištu zbog tih sudova previše blagih, što se tiče vječnoga Suda! Mi smo vidjeli, kako je sv. Augustin posve drugih nazora što se tiče strogosti Božjega suda, jer je i poslije dvadeset godina poslije smrti svoje majke, preklinjao i molio čak i svoje čitatelje da se mole za pokoj duše njegove majke Monike. Što se tiče **te lakoumnosti u sudu o svetosti duša pokojnika,** donijet ću tu jedan primjer, koji sam izvadio iz Kronika Male Braće. (III Dio, IV knjiga, pogl. 7).

U samostanu Male Braće u Parizu, umro je neki sveti redovnik, koji je zbog svoje velike pobožnosti dobio nadimak Anđeliko. Neki njegov subrat, doktor teologije, vrlo kreposna života, propustio je služenje triju sv. Misa, koje su se uvijek služile, kada bi umro koji subrat fratar; činilo mu se skoro da vrijeđa Milosrđe i Pravdu Božju, ako se moli za spas jedne tako svete duše; **po njegovom sudu** morao se već naći u najvećim visinama nebeskim.

Nakon par dana dok je on molio u vrtu i razmatrao, te bio sav obuzet molitvom, ukaza mu se pokojnik u vatri govoreći mu plačućim glasom: "Dragi učitelju molim Vas

pomozite mi, imajte smilovanja sa mnom."

"Kakvu vam jadnu i siromašnu pomoć mogu pružiti o sveta dušo?!" - upita redovnik.

"Ajme! Ajme! Ja se još uvijek nalazim u vatri Čistilišta, čekajući tri Mise, koje ste Vi morali dati služiti. Da ste održali Vaš zadatak, što naše konstitucije propisuju, sada bih već bio u nebeskom Jeruzalemu!" Jer je redovnik, za ispriku ukazao, na sveti život koji je provodio pokojnik, kao i molitve, i pokore, te točnost u vršenju pravila, te još mnogo drugih divnih kreposti, pokojnik usklikne: "Ajme! Ajme! **Nitko ne vjeruje, nitko ne shvaća kakav je sud kojim Bog sudi svoja stvorenja. Njegova neizmjerna čistoća otkriva pogreške i u našim najsvetijim djelima.** Ako su i sama nebesa podložna nesavršenosti u njegovim očima, koja su sama čistoća, kako bi se mogao čovjek, bijedno stvorenje, pokazati pred njim posve čist? Pravedno je da Mu se dade račun do zadnjega novčića. **Da ste sa svim znanjem koje posjedujete samo malo bolje shvatili beskrajnu svetost Božju, ne bi moju svetost prosudili takovom strogošću!**" To rekavši nestane. Dobar redovnik se požuri da odsluži tri sv. Mise, kada mu se trećeg dana ukaza ona blažena duša, da mu zahvali i javi da je gotovo čišćenje i da odlazi u Nebo, da primi nagradu za svoje kreposti.

Po svemu tome moramo zaključiti da se, nažalost, ne misli na strogost kazne u Čistilištu, te na beskrajnu svetost Onoga, koji ne podnosi niti najmanju mrlju u Svecima svojim. Kada bi se malo više razmišljalo o toj istini, **sa mnogo više pažnje bi se pazilo na lake grijehe, na koje se malo**

obaziremo; molilo bi se sa više žara i revnosti za one jadne duše, koje za života možemo tako lako pomoći.

II. POGLAVLJE

O ČISTILIŠNIM MUKAMA ODREĐENE ZA SVAKI POJEDINI GRIJEH

1. Pogled na Čistilište po sv. M. Magdaleni de' Pazzi

Ako od općenitih osvrta o težini muka u Čistilištu na koje smo do sada ukazali, pređemo na muke, koje su određene za svaki pojedini grijeh najbolji će nam vodič biti objave svete Marije Magdalene de' Pazzi, koja je među svim kanoniziranim svecima od strane Crkve, poslije svete Franciske Rimske ostavila najveći broj vrlo detaljnih zapisa, i ako se može tako reći daje i najtočniju topografiju Čistilišta. Jedne večeri, dok se sa nekoliko sestara šetala po samostanskom vrtu, najednom je pala u ekstazu, te su je čuli vikati više puta: "Dobro, pretrčat ću krug, dobro, pretrčat ću krug!" S tim riječima je htjela zadovoljiti zahtjevu njezinog Anđela čuvara koji ju je pozvao da pohodi Čistilište. Tako su je vidjele njezine sestre, sa strahom i divljenjem, kako počinje taj strašan put, a o kojem je ona prekrasno zapisala, pošto je izašla iz ekstaze. Kroz dva sata bez prestanka, vidjeli su je kako je išla unaokolo oko samostanskog vrta, zaustavljajući se samo, najvjerojatnije, kada joj je Anđeo čuvar nešto pokazivao, dok je ona kvrči-

la ruke od boli u supatnji i postajala blijeda u licu.

Tako se kretala dalje pognuta prema zemlji, kao da je pritišće teški teret k zemlji, dok je u licu pokazivala strašne znakove straha i užasa. Sestre su je slijedile, upijajući s pobožnom žeđi svaki njezin vapaj straha i samilosti, koji bi joj znali pobjeći ponekad iz usta. Ponekad se čulo kako viče: "O, kakve muke! Milosrđe, Bože moj, milosrđe! Presveta Krvi moga Spasitelja siđi na ove duše, oslobodi ih od njihovih muka! Jadne duše koliko samo trpite! A ipak vas vidim sretne i zadovoljne u tim strašnim mukama! A ima i onih koje trpe još više!" Jedan puta je uzviknula: "Kako bih voljela da ne promatram iz bliza te jadne duše tako izmučene!" Ipak je morala poslušati i sići isto tako u druge provalije. No nakon što je zakoračila par koraka, najednom se je zaustavila, sva uplašena i drhteći derući se uzviknu: **"Kako! Svećenici i redovnici u tom užasnom mjestu! Ah! Moj Bože, moj Bože, vidim ih kako užasno trpe!"** Užas i podrhtavanje treslo je njezino tijelo; po kojima se mogla samo zaključiti snaga jakosti te muke, koje je onoga časa promatrala. Izašavši iz zatvora svećenika, prešla je mjesta koja su manje strašna, te ode tamo gdje su jednostavne duše, djece i onih **čiji grijesi nisu tako teško kažnjeni, jer su bili počinjeni u neznanju.** Tamo nije bilo ništa drugog, već samo led i vatra, te su duše prolazile sada iz jednog stanja u drugo. Tamo je svetica prepoznala dušu svoga brata, koji je umro prije kratkog vremena, te su je čuli kako viče: "Jadna duša moga brata, kako trpiš! A ipak se tješiš; sva goriš, a ipak si zadovoljna, jer znaš da su te muke put prema sreći!"

Pošto je prešla par koraka, dala je na znanje da promatra duše koje su puno nesretnije, te poviče: "Ajme! Kako je strašno ovo mjesto! Kako vrvi odvratnim demonima i užasnim trpljenjima! Tko su, moj Bože, ti nesretni patnici? Ajme! Kako ih vidim probodene vrhovima najoštrijih igala; skoro su razderane!" Tada joj bi odgovoreno, **da su to one duše, koje su u životu nastojale samo da se drugima sviđaju, te su znale biti dvolične.** Prolazeći dalje, vidjela je jednu hordu koju je nešto guralo prema nekom mjestu, a izgledala je kao pritisnuta nekom prešom; shvatila je prema objavi da se nalazi **među dušama nestrpljivaca i neposlušnih.** Dok ih je tako promatrala gestikulirala je, sada saginjući glavu sve do zemlje, pa ukočivši užasnuti pogled u jednu točku, ili je uzdisala iskazujući na taj način duboko suosjećanje.

Malo kasnije činilo se da je postala još više žalosna, te poviče od straha: **ulazila je tada u zatvor lažljivaca.** Poslije no što je dobro i točno pogledala, reče jakim glasom, **da se lažljivci i prevaranti nalaze najbliže Paklu, te da su njihove muke užasne;** da im se u usta lijeva topljeno olovo, dok su oni uronjeni u jezero od leda, tako da istovremeno i gore i smrzavaju se.

Stigavši do zatvora gdje su oni koji su sagriješili zbog velike slabosti, poviče: "Ajme! **Ja sam mislila da ste vi duše koje ste sagriješile iz neznanja,** ali sam se prevarila, jer vas vidim kako gorite u mnogo žešćoj vatri." Tamo malo dalje prepozna **škrce,** što se tope kao olovo u visokoj

peći. Zatim prođe **pokraj dužnika Božanskoj pravdi, radi grijeha bludnosti;** ti su im grijesi oprošteni, ali nisu dosta zadovoljili za te grijehe za vrijeme zemaljskog života. Njihov zatvor je bio tako prljav i smrdljiv, da samo vidjevši ga iz daleka zatvaralo ti se srce. Svetica je prošla dalje bez riječi, ali na kraju njezinog strašnog hodočašća čulo se kako je viknula: "Naučite me Gospodine Isuse, kakva je bila Vaša uzvišena nakana, kad ste mi pokazali sve te užasne muke. Možda da zadovoljite mojoj vrućoj želji da saznam gdje se nalazi duša moga pokojnoga brata, ili da me potaknete da se molim sa više žara za duše koje podnose Čistilišne muke, jer se do sada nisam dovoljno molila? Ne, sada shvaćam, što ste Vi htjeli; **na taj način ste htjeli da bolje shvatim kakova i kolika je Vaša bezgrešna čistoća u Vama!"**

Iz zatvora bestidnika pošla je onaj **ambicioznih i oholih, koji užasno trpe** u dubokim teškim tminama: "Jadni - *reče* - oni koji su se htjeli uzdići iznad drugih, sada su osuđeni živjeti u potpunoj tmini!" Zatim je vidjela **nezahvalnike prema Bogu, tvrdog srca,** i koji nisu znali nikada što to znači ljubiti svoga Stvoritelja, Otkupitelja i Oca; te duše žive utopljene u jezeru od tekućeg olova; kaju se, jer su ostale besplodne, po njihovoj nezahvalnosti, za sve izvore milosti. Na kraju u zadnjem zatvoru vidjela je duše, koje tokom života nisu bile posebice sklone niti jednoj grešnoj navici; **no sudjelovale su u svim grješnim prigodama sa malim prekršajima;** primijetila je da moraju za svaki grijeh posebno pretrpjeti kaznu, u manjim količinama.

Poslije dva sata tako teškog i mučnog hodočašća Svetica se vratila iz ekstaze, ali tako slaba i moralno utučena, da je ta utučenost trajala više dana, i trebalo je vremena da se oporavi od sjećanja tog strašnog prizora, koji je vidjela vlastitim očima. Sve te detalje i još neke druge, koje sam radi prostora propustio, nalaze se u životopisu s. Marije Magdalene de Pazzi, a napisao ga je isusovac p. Cepari DI.

3. O simboličkim kaznama

Uostalom nalazimo iste sitne pojedinosti, u zapisima svih svetih duša, koje su imale posebni dodir sa Čistilištem. Tako životopis svete Marije Franciske od Sakramenta posebno je poučan glede ove teme. Ona je imala tako prisan odnos sa dušama u Čistilištu, da su ove više puta dolazile u mnoštvu u njezinu ćeliju, čekajući ponizno, svaka na svoj red, da bi pobožna redovnica molila za njih; a da bi je potakli na veću samilost prema njima, dolazile su sa predmetima po kojima su griješili, a koji su sada bili sredstvo njihove muke i trpljenja. Biskupi, na primjer, dolazili su sa mitrom svom u vatri na glavi; u ruci su imali užareni pastoral sa plaštem u plamenu; optuživali su se da su kažnjeni na taj način, jer su ambiciozno željeli biskupsku čast, i jer nisu izvršili mnoge dužnosti vezane uz to imenovanje. Svećenici su se ukazivali sa svećeničkim liturgijskim odijelom u plamenu, sa štolom koja je postala užareni lanac, **sa rukama prekrivenim i pojedenim od odvratnih čireva;** ispovijedali su joj da su kažnjeni na taj način, **jer nisu savjesno slavili Božja otajstva.** Jednog

dana vidjela je nekog redovnika prekrivenog sa skupocjenim nakitom, sa škrinjama, sa mekanim stolicama, sa slikama, sve je to bilo u plamenu; to je sačinjavalo njegovo čistilište, **jer dok je živio skupljao je s užitkom sve te stvari u svojoj ćeliji, iako je položio zavjet siromaštva.** Neki odvjetnik joj se ukazao sav izranjen sa odličjima i svim svojim profesionalnim instrumentima oko njega; bilo je tu pero, papir, tinta kojima se služio za nezakonita odobrenja; bila je tu i torba sa plodom njegove nepoštene zarade; svaka od tih stvari bila je užarena, te je jadnik bio sav ispečen i strašno je gorio. Tako, **po Božjem prepuštenju, ono što nam je u svijetu služilo da griješimo, sada u drugom životu postaje nam trpljenje za zadovoljštinu.**

Objave istog tipa nalazimo u procesu kanonizacije sv. Bernarda iz Siene *(Bollandisti. Vita s. Bernardini Senensi, 20, maji supplementa).*

Neki dečko je umro u jedanaestoj godini života; dok je trajao pokop, po molitvama sv. Bernardina, stresao se kao iz nekog dubokog sna, te je počeo pričati sve što je vidio na drugom životu; nakon što je ispripovjedio sa zastrašujućom preciznošću sve muke i trpljenja prokletnika u Paklu, kao i neizmjerne radosti blaženika na Nebu, poče govoriti o Čistilištu; dok je govorio o raznim mukama predodređene za svaki grijeh, opisao je s istom preciznošću sve užasne muke, koje smo opisali u prethodnim poglavljima, te stoga ne želim ponavljati sve od početka, jer se sve može čitati u originalu kod Bollandistija.

Po koji puta se dešava, da se kazna za neki grijeh, ne zadovoljava s instrumentima koja su služila tom grijehu,

već se zadovoljština daje sa simboličnom kaznom, koja dušu na jedan bolni način podsjeća na taj grijeh. "Neki bogati kavalir je htio oženiti neku plemenitu rimsku djevicu, koja je, slijedeći savjete p. Zucchia DI, njenog ispovjednika, posvetila svoj život Bogu zavjetom čistoće. Onaj kavalir usudio se je čak napastovati je u mjestu gdje je odredila provesti svoj posvećeni život i svoje posvećeno djevičanstvo. Jednog dana p. Zucchi susrevši ga u jednoj ulici Rima, strogo ga prekori radi njegovog nedostojnog ponašanja, zaprijetivši mu sa svim mogućim Božjim kaznama, ali uzalud. Petnaest dana poslije kavalir umre; poslije nekog vremena djevojka osjeti kako je netko povlači za odjeću, te ču glas koji joj govoraše: "Dođite u parlatorij!" Ona ode, te vidje tamo čovjeka kako se šeće; ona ga upita sva preplašena tko je i što je došao u taj sat tražiti ovdje, te što hoće od nje. Onaj ne odgovorivši ništa okrene se prema njoj, te se zaustavi ped njom, i ona ga mogne prepoznati; bio je to kavalir zaljubljenik, koji otvori plašt što ga je pokrivao, te joj đade vidjeti željezne lance oko vrata, te one druge obješene o lancu oko vrata; drugi su mu pak lanci dsstiskali pulseve na rukama, a treći noge ispod koljena; **dostojna kazna za onoga koji je htio svezati lancima ljudske ljubavi Isusovu zaručnicu.** Zatim reče stravičnim glasom: "Molite za mene!" i nestade. (*Životopis p. Nikole Zucchia,* knjiga I, pogl. 9).

Isto tako bila je simbolična kazna koju je Bog odredio za irskoga kralja. "Dok je jednog dana S. Corpréo, biskup tog naroda molio Božanski časoslov, vidje pred sobom najednom jednu strašnu prikazu, vrlo blijedu u licu, sa pla-

menom ogrlicom oko vrata, prekrivenu sa jadnim prljavim i poderanim plaštem; plašt mu je jedva pokrivao pola tijela. Svetac ga upita tko je, ovaj odgovori: "Ja Sam Malahija, bio sam kralj Irske; u mojoj tako visokoj službi mogao sam učiniti mnoga dobra djela, dok sam živio, kao i omnoga kreposna djela, no jer ih nisam izvršio, sada sam stravično kažnjen. Ja nisam htio, o jao meni, **poslušati moga ispovjednika, koji me je poticao na pokoru,** a da ga što lakše podvrgnem mojim prohtjevima, ponudio sam mu jedan dragocjeni zlatni prsten; za kaznu za to, sada me vidiš sa tom ogrlicom koja me pali na užasan način; isti moj ispovjednik ne bi mi mogao pomoći, jer je i on bačen tu dolje, radi njegove obzirnosti prema meni; nosi ogrlicu sličnu mojoj, ali još više plamteću i mučniju." Pošto ga je biskup upitao, što znači onaj prljavi i poderani plašt što nosi, odgovori: "I to je jedna posebna kazna, za jedan grijeh što sam počinio; poslije no što sam dao takav plašt prljav i poderan jednom siromahu, koji je bio skoro gol, a molio me za milostinju jedno odijelo, **za nesavršeni čin ljubavi koji sam učinio trpim ovu kaznu.**" U kronici piše, da Corpréo odmah započe moliti sa čitavim kaptolom, te nakon šest mjeseci molitve, pokojnom kralju bi olakšana kazna, a nakon nekog vremena bi posve oslobođen, samo njegov ispovjednik.

4. O posebnim kaznama za pojedine grijehe

No uđimo dublje u pojedinosti mnogih trpljenja, i ne samo to, reći ću ovako, nezadovoljni s općenitim pogle-

dom na panoramu Čistilišnih muka, proučavamo u objavama svetaca posebne muke koje je Božja Pravda dodijelila za one grijehe, koja se Veličanstvu Božjem najviše gade. Između ostalih **Bog kažnjava posebnom strogoćom taštinu.** Citirat ću ovdje primjere kojima bih htio **da ozdrave mnogu lakoumnu mladež, koja troši vrijeme u ukrašavanju i uređivanju, da bi se svidjeli u ovom životu, dok si nagomilavaju strašne muke na drugome svijetu.** Prvi primjer je od sv. Brigite (knj. VI, pogl. 52); Svetica u jednoj od svojih ekstaza, u kojima je upoznala Čistilište, primijetila je između ostalih neku djevojku visokog plemstva, koja joj je ukazala koliko trpi da zadovolji radi svojih grijeha taštine. Njezinu glavu koju je za života posebno pazila i njegovala, sada je izjeđao najvrući plamen iznutra i izvana, ramena i ruke, koje je voljela nositi otkrivene, bile su stisnute užarenim željeznim lancima; noge tako lake u plesu, sada su omatale i izjedale zmije, te su ih ogađivale sa svojim ogavnim izlučivanjima; svi dijelovi tijela koje je za života običavala ukrašavati nakitom, sa perlama, cvijećem, sada su bili izloženi strašnim mukama. I hodala je vičući: "Majko moja, majko moja, koliko si sagriješila prema meni! Tvoja prevelika popustljivost, gora je od najgore mržnje, kojom si me mogla mrziti! Ti si učinila da padnem u tako strašne muke! Ti si me vodila na slavlja, na plesove, na priredbe, na sve svjetovne sastanke, a koji su samo propast za dušu, a radi kojih sada tako bijedno trpim; iako si me pokoji puta upućivala da se molim te na djela kreposti, **to je skoro sve izgubljeno radi tolikih užitaka i samodopadnosti, koje sam ja uživala tokom života.** No

ipak neizmjerno sam zahvalna Bogu, je nije dopustio moje vječno prokletstvo. Prije no što sam umrla, pokajala sam se, ispovjedila sam se, i iako sam sve to učinila iz straha pred mukama, koje su me mogle očekivati na drugome svijetu. Dakle, moja ispovijed nije bila valjana. U času agonije sjetila sam se gorke muke koju je Spasitelj pretrpio te sam se tada iskreno pokajala za grijehe, obećavši ako budem imala još vremena da ću za svoje grijehe zadovoljiti pokorom." Životopisac nadodaje da je Svetica to viđenje pripovijedala rođakinji od pokojnice; ona se je tako impresionirala, da se odrekla svjetske taštine, te se zatvorila u samostan i podvrgla teškim pokorama; tu je sveto živjela i sveto umrla.

Drugi primjer je uzet iz života Maije Villani, a napisao ga je p. Maschi (knj. II, gl. 5).

Dok je jednog dana službenica Božja molila za duše u Čistilištu, u duhu je bila prenesena na mjesto muka; između svih mučeničkih duša vidjela je jednu koja je trpjela više nego sve druge; izgarala ju je vatra od vrha do dna, jednostavno ju je omotala; plamenovi su je neprestano izgarali. Službenica Božja je upita zašto toliko trpi i da li ima jedan čas odmora od tih muka, na što ova odgovori: "**Već dugo vremena kako se nalazim ovdje, da strogošću zadovoljim za svoje grijehe taštine koje sam počinila u prošlom životu, živeći u luksuzu,** no do sada nisam nikada dobila nikakve olakšice, **jer je Gospodin u svojoj Pravednosti dopustio,** da me potpuno zaborave moji rođaci, moji sinovi i prijatelji, jer kada sam ja bila živa sva sam se predala taštini, svjetskoj slavi, slavljima i užicima.

Vrlo rijetko sam mislila na Njega i na dužnosti koje sam imala po mom rangu; nisam se za drugo brinula nego kako ću povećati svoja bogatstva, te prestiž moje kuće." Rekavši to nestade.

Drugi teški grijeh kojeg Bog strašno mrzi jest sablazan. **Proklet onaj po kojem dolazi do sablazni, reče Sin Čovječji:** ako te tvoje oko navodi na grijeh iščupaj ga iz tebe; bolje je ući u život vječni sa jednim okom i jednom nogom, nego imati oboje i ući u vječnu vatru. Ovdje dobro dođe ponoviti o onim prokletim slikama, **koje se pod izlikom umjetnosti nalaze po kućama mnogih katolika, koje pomažu da se izgubi duša.** Neki slikar vrlo vrijedan i vrlo krepostan, pošto se poveo za zlim primjerom, naslikao je neke nečedne slike, no obrativši se, posvetio se isključivo slikanju samo svetih slika; među zadnjim njegovim djelima bila je jedna velika slika naslikana u karmelićanskom samostanu; pošto ju je završio smrtno je obolio, te zamoli za milost priora onog samostana; poklonio je samostanu sav novac za to skupo učinjeno djelo, no zamolio je da redovnici služe za pokoj njegove duše toliko misa već prema vrijednosti poklonjenog novca. Umro je i malo dana iza toga događaja u krilu Gospodnjem, neki redovnik ostavši na koru vidje ga svega uplakanog mučeći se u vatri. Začuđen zapita, da li je on zaista onaj dobar slikar što je umro prije kratkog vremena, i zašto ga vidi u tom tako jadnom stanju. "Kada sam predao dušu Bogu - *reče* - našao sam se pred njegovim sudom okružen mnogim osobama; te su me duše optuživale jer ih je moja jedna nečedna slika navodila na zle misli, i nečiste želje, te sam stoga bio

kažnjen na Čistilište; ono što me je najviše uplašilo, kad sam vidio druge osobe koje su izlazile iz pakla vičući, da sam ja bio uzrok njihovog pada u vječno prokletstvo, te su zahtijevale u ime pravde da i ja primim istu kaznu. No na sreću dođoše s Neba mnogi sveci, koji su me branili, pred Božanskim Sucem govoreći da je to bilo djelo mog neiskustva iz moje mladosti, te da sam to popravio sa mnogim djelima koja su poticala na dobro mnoge duše. Tada sam bio tek spašen vječne muke, ali osuđen da trpim u toj vatri, dok ona nečedna slika ne izgori, te ne mogne više nikome nauditi. Zato Vas molim dobri oče da odete kod vlasnika te slike, te da mu kažete gdje se nalazim, jer sam popustio njegovim molbama; zamolite ga u moje ime da tu sliku baci istog časa u vatru. Ako odbije molbu, jao njemu! Kao dokaz, najavljujem mu, da će ubrzo izgubiti za kaznu za taj grijeh dva svoja sina, i ako odbije poslušati Božanski savjet, umrijet će prije vremena.

Vlasnik slike, saznavši te stvari, odmah spali sliku; ipak u manje od mjesec dana vidje umrijeti oba svoja sina; tako se rastuži da ostatak svoga života provede u pokori, za zadovoljštinu za zlo koje je nanio naručivši i zadržavši skandaloznu sliku." (*V. Rossignoli, meraviglie del Purgatorio,* knj. IV, gl. 9).

Drugi grijeh za koji Bog pridržava posebno tešku osudu jesu neumjesni razgovori. Ako neki čovjek ne uvrijedi riječju, taj je čovjek savršen rekao je apostol sv. Jakov, i to s razlogom, jer jezik je brdo zla. Da ne govorimo o psovkama, o nedoličnim odlukama, o ogovaranjima, klevetama; tko od nas ima a da si ne predbacu-

je tisuće i tisuće takovih lakih i beskorisnih riječi, za koje je Božanski Učitelj rekao da će tražiti račun na sudu? **Primjer koji ovdje donosim, htio bih da navede na malo razmatranje one lakovjerne osobe, profesionalne zlonamjernike, koji su prvi po časti na govornim svjetskim skupovima, te su uvijek spremni nasmijati druge na račun svog bližnjega.**

Opat Durando, prior jednog Benediktinskog samostana, zatim biskup Toloze, bio je čovjek rijetkog pijeteta, vrlo umrtvljen, pun revnosti u duhovnom rastu; no volio je previše šale, te nije znao baš skratiti jezik. Još kad je bio običan monah, njegov opat Hugo ga je puno puta opomenuo, nagovijestivši mu da ako se ne popravi u toj pogrešci, da će mnogo trpjeti u Čistilištu; ali on nije pridavao previše važnosti tim riječima, te je nastavio tako, prvo kao opat, a zatim kao biskup prepričavajući pregršt šala i nepodopština. No nakon smrti je vidio koliko je bio istinit nagovještaj opata Huge, jer kada se Durando ukazao jednom redovniku, svom prijatelju, zamolio ga je da se zauzme za njega **jer je strašno trpio u Čistilištu,** zato što je bio neumjeren govoreći o drugima. Sakupivši se tada svi monasi, odluče da će čitava zajednica kroz osam dana održavati strogu šutnju, za pokoj te duše. Nakon osam dana ukaže se ponovo duša pokojnika žaleći se, jer je jedan redovnik prekršio šutnju, nije bio oslobođen i ništa nije vrijedilo za pokoj njegove duše. Zajednica ponovi istu pokorničku vježbu, koju su svi strogo održali; nakon osam dana ukaže se Durando obučen u svojoj biskupskoj halji, sa smiješkom na ustima, najavljujući da je njegovo ispaštanje

završeno.

Što se tiče laži, već smo saznali iz objave sv. Marije Magdalene de' Pazzi, kako se kažnjava na posebno stravičan način, **jer je Bogu vječnoj Istini odurna i svaka najmanja laž.** U velikom broju ukazanja, vidimo te jadne duše, koje nam savjetuju, da se odreknemo sa svom pažnjom svake laži; tvrde da se svaka laž i te kako plaća gorkim mukama, iako to neki u ovome životu smatraju samo tricama i glupim pretjerivanjima. Na isti način stavljaju na srce svetim dušama, da se ne zavjetuju tako olako, a kada se zavjetuju da te zavjete vjerno izvrše, jer je tu Božja pravda nepopustljiva. O takovom primjeru želim tu iznijeti jedan primjer, nađen u životopisu Dionizija Kartuzijanca.

Taj je redovnik bio prisutan kod jednog umirućeg novaka, koji se prije mnogo godina zavjetovao da će dva puta izmoliti čitavi Salterij, ali to nije nikada izvršio; našao se sav užasnut na času smrti, strahujući pred Pravdom Božjom. Tada Dionizij, da ga ohrabri i utješi, u tim zadnjim časovima obeća mu da će izvršiti taj zavjet umjesto njega, ako to dopusti Božja Pravda. Poslije novakove smrti dobar redovnik i sam zaboravi što je obećao, dok je onaj jadnik trpio u vatri čistilišnih muka. Jednog dana, po dopuštenju Božjem, ukaza se Dioniziju, da ga podsjeti na obavezu koju je preuzeo na sebe; pokojnik se ukaže sav žalostan i bolan, te reče ove riječi: "Milost, milost!" Sav u čudu i žalostan zbog svoje zaboravnosti, dobar otac je htio rastumačiti toj duši uzrok zaboravnosti, ali pokojnik je samo viknuo: "Kada bi Vi trpjeli samo tisućiti dio mojih

muka, ne bi prihvatili nikakvu ispriku, makar kako ona bila opravdana, i istog bi časa izvršili obavezu koju ste si preuzeli pred Bogom, da ćete učiniti za mene." Tako rekavši nestade.

Htio bih da ljudi ovog lijepog svijeta, čiji je život pun mekoputnosti i senzualnosti, a nije ništa drugo nego jedan niz grijeha, da promisle bar jedan čas na pokoru koju će morati vršiti na drugome svijetu: ne gledajući na strašnu opasnost od prokletstva, kojem izlažu vlastitu dušu. Sigurno da svjetovni raskošan život priprema duši jako teško Čistilište. Službenica Božja Franciska iz Pamplona, poznata po svojim viđenjima Čistilišta, vidjela je tako jednom nekog poznatog svjetskog čovjeka, koji je bio jako dobar kršćanin; bio je osuđen da trpi u Čistilištu kroz 59 godina, jer je previše volio ugodnosti života; neki drugi 35 godina, iz istog razloga, neki treći, koji je još i kockanje volio 64 godine. **Uzrok tako teških osuda, što u rastrošnom i svjetovnom životu nije moguće ne sagriješiti u malim pogreškama; pošto ti grijesi nisu okajani pokorama, nakupe se mnogi dugovi pred sudom Božjim, tako da ono što se je moglo lako otplatiti u životu sa pokojim mrtvljenjem i pokorom, mora se platiti godinama Čistilišnih muka.**

Skrupuloznost, sam po sebi, nije grijeh, ali preko nje se počine mnogi grijesi, **jer ste previše vezani za svoju volju,** i radi kćeri oholosti od koje i potiče skrupuloznost, i tu manjkavost Bog strogo osuđuje. Gore navedena s. Franciska iz Pamplona, vidjela je mnoge duše, koje su bile izvanredno skrupulozne, kako trpe u Čistilištu strašne

muke sumnje, tame i čak strah za svoje vlastito spasenje.

Mlakost se isto tako kažnjava velikom strogoćom u Čistilištu. Sveta Marija Magdalena de' Pazzi, dok je jednog dana molila pred Presvetim Sakramentom, vidjela je kako iz zemlje izlazi duša jedne redovnice, koja je imala samo tu pogrešku, da se tu i tamo nije pričestila u danima kada je to nalagala regula; za kaznu bila je prekrivena vatrenim plaštem, ispod kojeg se naziralo prekrasno bijelo odijelo: pokleknuvši pred tabernakulom s velikim poštovanjem i pobožnošću, ostade tamo moliti u adoraciji čitavi sat vremena. Magdalena je prepoznala tu dušu u muci, po objavi koju je primila; jer je bila mlaka u primanju Euharistije, bila je kažnjena da se svaki dan klanja pred Presvetom Hostijom, obučena u plamteći mantil, da bi zadovoljila za svoju hladnoću; bijela haljina koja ju je branila od te vatre, bila je nagrada za njezino očuvano djevičanstvo. Kroz neko vrijeme ta je duša dolazila na svakodnevno klanjanje, dok joj molitve Svetice i njezina zadovoljština ne povedoše u Nebo.

Mnogo strože je bio kažnjen neki klerik, ali radi mnogo težih propusta (*vidi Michele Alix, Hortus pastorum,* trakt. IV, gl. 2.).

5. O onima koji se ne obraćaju sve do smrtnog časa

Našavši se na času smrti, a jer nije htio nikako priznati svoje stanje, zbog tako česte iluzije nekih klerika koji su običavali vidjeti druge kako umiru, ili stoga jer se bojao iz fatalnih predrasuda, ili onoga čega se boje mnogi bolesni-

ci, zadnjih Sakramenata, toliko je kasnio i odgađao tako da je umro bez posljednjih pomoći svete Crkve. Dok su ga odvodili na pokop, jadni svećenik otvori oči, te reče jasno ove riječi: "Za kaznu radi zakašnjenja da primim zadnje sakramente, a koje sam ja sam uzrokovao, osuđen sam kroz sto godina na muke u Čistilištu; **da sam primio posljednju pomast, kako je to bila moja dužnost, izbjegao bih smrti pomoću tog Sakramenta koji ima dar, da ozdravlja bolesne; tako bih imao vremena činiti pokoru, dok sada trpim užasne muke.**" Rekavši to, zatvori oči ostavivši sve užasnute oko sebe.

Što se tiče onih koji skoro čitavi život provode u smrtnom grijehu već po navici, te odgađaju svoje obraćenje na času smrti, kada se i uspiju spasiti od vječne smrti u Paklu, podnose takove muke da nam slijedeći primjer može dati samo neku blijedu ideju o tome.

Barun Ivan Sturton, engleski plemić, iako katolik u dnu srca, da bi sačuvao svoje časti na dvoru, te da izbjegne kraljev bijes, prisustvovao je redovito liturgijskoj protestantskoj službi, te je na van izgledao, da vrši sve propise anglikanskog kulta. U svojoj kući je pak sakrivao jednog svećenika katolika, pod strašnim rizikom; mislio je da se može poslužiti njegovim ministerijem, da bi se opravdao pred Bogom, na času smrti. No umrije, po sudu Božjem, naglom smrću, te nije imao vremena pokajati se i obratiti, kako je to računao; no ipak, po milosrđu Božjem, za sve ono što je učinio za Katoličku Crkvu, u progonstvu u tom kraju, primio je milost savršenog pokajanja, te tako dakle, vječno spasenje; no morao je u Čistilištu platiti i te kako

skupo svoju nehajnost. Prošle su mnoge godine iza njegove smrti; žena, udovica se preudala i imala dvije kćeri: jedna od njih bila je živi svjedok događaja koji slijedi.

Jednog dana moja majka zamoli p. Corneilla DI, čovjeka vrlo zaslužnog, koji je poslije umro mučeničkom smrću za vjeru, da služi sv. Misu za pokoj duše njezinog prvog muža Ivana Sturtona; ovaj prihvati, i dok je bio na oltaru između posvećenja i spomen pokojnika, ostade dugo vremena zadubljen u molitvu. Poslije sv. Mise održao je kratku propovijed u kojoj je ispričao da je pod molitvom za pokojnike imao slijedeće viđenje. Pred njim se ukazala velika prostrana šuma sva u plamenu; u sredini se borio jadni barun molećivo vičući i plačući; optuživao se za grešan život koji je provodio u svijetu i na dvoru, te kada je detaljno ispovjedio sve svoje grijehe, jadnik je svršio sa Jobovim riječima: "Milost, milost, bar vi koji ste mi prijatelji, jer me udarila ruka Gospodnja!" To rekavši nestade. P. Corneille dok je to prepričavao plakao je gorkim suzama, dok je sva naša obitelj i rođaci, oko osamdeset osoba, plakalo; tada smo vidjeli na zidu gdje je bio prislonjen oltar svjetlo slično kao užareni ugljen. To je bilo ono što je prepričala Lady Arundell; to svatko može čitati u povijesti Engleske od Daniela.

Dva grijeha koje se čini Bog kažnjava velikom strogošću na drugom svijetu, **to su grijesi protiv pravde i ljubavi.** Što se tiče prvoga izgleda da se Bog drži točno onih asioma koje su dali teolozi. **Ne oprašta se grijeh ako nije vraćen dug.** O trajanju Čistilišnih muka ili Čistilišta, govorit ću na drugom mjestu u teološkom vidu odnosa; no ako se držimo

onoga što nam govore objave svetaca, ona prestaje već sada i to u pravom smislu riječi, i to na neodlučniji način. Citirat ću ovdje neke primjere:

Umro neki bogataš a da nije stavio u red svoju ostavštinu; ukaza se nakon nekog vremena p. Agostinu d'Espinosa DI, koji je čitavi svoj svetački život posveti za spas duša iz Čistilišta. "Poznate me?" upita ga pokojnik. "Svakako - *odgovori otac* - i dobro se sjećam da sam Vam dao sakramenat pokore, par dana prije no što ste Vi prešli u drugi život." - "Da, tako je bilo - *doda ovaj*- no došao sam po posebnoj milosti Božjoj, da Vas ponovo vidim, te da Vas zamolim, da molite milosrđe Božje da mi se smiluje po Vašim molitvama; molim Vas da izvršite neka djela da mi se skrate muke u Čistilištu. Prvo Vas molim da pođete sa mnom na kratki put." Na tu molbu otac odgovori da ga ne može slijediti bez dozvole poglavara; no ovaj ga je tako dugo držao u ćeliji dok nije išao moliti poglavara. Pater ode reći Patru rektoru o ukazanju, koji se ispočetka pokaza nesklonim, da dade takovu dozvolu; no nakon nove molbe dade dozvolu, iako sa nekim strahom. Pozove zatim sve patre iz kolegija te im naredi da se mole da uspije ta čudna zadaća. Kad se p. Agostino vratio u svoju ćeliju, našao je tamo pokojnika kako ga čeka, koji ga uze za ruku bez ijedne riječi, te ga povede do jednog mosta nedaleko od grada. Tu zamoli patra da ga pričeka dok, vidi što je sve potrebno, te da će se ubrzo vratiti. Brzo se vratio sa velikom torbom punom novaca; jedan dio novca izvadi te reče: "Oče preklopite preklop Vašeg mantila i primite ovu kovanicu; drugo ću nositi ja sve do Vaše ćelije, tamo ću

Vam je dati." Kad su stigli, pokojnik mu dadne ostatak novca pruživši mu napisani papir, te mu reče: "Iz ovoga spisa ćete vidjeti koliko i komu ja dugujem i tko meni mora vratiti novac. Vidjet ćete da su neka djela za pokoj moje duše; ostalo ostavljam Vašoj razboritosti da slobodno podijelite iz ljubavi; naravno da ćete Vi znati bolje to raspodijeliti nego što bih ja to mogao poželjeti." Kako to reče nestade, a dobar Otac ode pred noge svoga poglavara, koji je još uvijek molio, te mu ispripovjedi što se dogodilo. Dakle, s dozvolom istog, potraži pomno dužnike kojima na njihovo veliko čuđenje vrati sav dug; oni primiše taj novac kao poslan s Neba; ostatak potroši za služenje sv. Misa, za milostinju siromasima, te za molitve redovničkih zajednica za pokoj te duše. Tek što je prošlo osam dana, evo ponovo se ukaza duša pokojnika p. Agostinu, dok je on žarko molio; znakom punim ljubavi poštovanja zahvali se patru, što je tako spremno vratio sve dugove; posebno mu se zahvalio za žrtve koje je prikazao milosrđu Božjem za njega, po kojim je ubrzo mogao izaći iz Čistilišta; rekavši kako sada uzlazi u Nebo.

Drugi primjer je uzet iz životopisa s. Margerite Kortonske. *(Bolland. 22 veljače)*. Ta poznata penitentkinja, isticala se posebno radi svoje ljubavi prema pokojnicima, te su joj se stoga mnogi ukazivali, da bi zamolili za pomoć i molitve. Između ostalih jednom joj se ukažu dva trgovca; njih su ubili razbojnici na putu; kako su umrli naglo nisu imali vremena niti izreći djelo pokajanja za svoje grijehe: po Božjem milosrđu imali su ipak toliko vremena da se savršeno pokaju, te su se tako spasili. No kako

su tokom života u svom poslu počinili mnoge nepravde trpjeli su strašne muke; stoga su molili Službenicu Božju da dojavi njihovim rođacima, da vrate što prije kome su morali sav novac, koji su oni postigli prijevarom, jer se bez tog čina neće moći osloboditi tih strašnih muka.

Kada povratak nije moguće ostvariti, sam Bog pronalazi putove u svojoj pravednosti. Jednog dana dok se bl. M. Margerita Alacoque molila za neke pokojnike, koji su bili vrlo poznati za života, primila je objavu da je jedan od njih osuđen da ostane dugo godina u Čistilištu. I još više, da sve sv. Mise i molitve koje su se prikazivale za njega, Bog je odredio da se dodijele onim obiteljima koje je ta osoba uništila i oštetila, **radi pomanjkanja ljubavi i pravednosti;** kako ti jadnici nisu imali sredstva da namjene sv. Mise i molitve, Gospodin im je dao to na taj način. *(Životopis Blaženice, Pismo od M. Greyfié njezine poglavarice).*

Što se tiče pogrešaka u ljubavi, tu je Bog posebno strog, a napose kada u tome griješe posvećene duše; uzrok je vrlo jasan. Bog je ljubav, kako kaže sv. Ivan, stoga nema stvari koja ga toliko vrijeđa kao neprijateljstva, neopraštanja, iznašanja tuđih pogrešaka, krivi sudovi i svi ostali grijesi protiv ljubavi, koji se tako često mogu naći kod pobožnih osoba i savršena ponašanja. U životopisu bl. Margerite se čita, da su dvije redovnice, koje je ona molila poslije njihove smrti, ukazale kako leže u zatvoru; jedna od njih je trpjela mnogo, mnogo više od one druge. Ova je trpjela mnogo više, baš radi grijeha protiv sestrinske ljubavi, i radi pomanjkanja onoga zajedništva koje mora kraljevati u samostanskim zajednicama; kako je ona radila protivno toj

kreposti, zaslužila je, između ostalih muka, da ne može primiti molitve koje je zajednica namjenjivala i prikazivala za nju Bogu za pokoj njezine duše; dobila je samo tu milost u svojim bolima, da je mogla primiti molitve od tri, četiri sestre iste zajednice, koje je ona za života najmanje cijenila i voljela. (Životopis Blaženice, Pismod od M. Greyfié).

Evo kako se, prema najautentičnijim objavama pravednost Božja primjenjuje, za različite grijehe razne kazne; poslije ovog tako turobnog hodočašća koje smo prošli, **pogledajmo koje bi nas mjesto i kazna čekali, prema pravednosti Božjoj, a koje smo mi zaslužili našim grijesima; nastojmo ih izbjegavati i popraviti se, da smanjimo muke na drugome svijetu.**

SADRŽAJ